

NYE PERSPEKTIVER I ÆLDREPLEJEN – EN BYDENDE NØDVENDIGHED

Nu har diskussionen om hjemmehjælperne raset en rum tid. Mange beskyldninger – mere eller mindre velbegrundede, nogle endog skammeligt anonyme – er føjet gennem luften. Mange seere, lyttere og læsere er formodentlig efterhånden godt forvirrede og kan ikke finde ud af, hvad der er op eller ned i denne sag. En sag, der i virkelighedens verden møder os alle sammen som løberens berømte mur på et eller andet tidspunkt. FOA's formand har ikke – som andre i samme situation måske ville gøre – konsekvent forsøgt at mane alle beskyldninger og anklager i jorden, men har på værdig vis taget stilling til de sager, hvor dokumentationen så ud til at holde vand. Ingen tvivl om, at brådne kar er blevet afsløret – og tak for det! Men lige så sikkert er det efter min bedste overbevisning, at de allerfleste af FOA's medlemmer udfører deres arbejde til punkt og prikke – på trods af alt for megen kontrol, lav løn og generelt lav eller måske endog manglende anerkendelse fra samfundets side. Måske burde vi måske overveje, om alt for megen og tæt kontrol i virkeligheden er med til at skabe snyd. Intet kontrolsystem er jo 100 % vandtæt - medmindre vi sender en kontrollant med hver eneste hjemmehjælper. Og det er vel en urealistisk tanke.

I debatten – ikke mindst i TV 2 – er to problemer blevet blandet sammen. Snyderiet bliver omtalt og taget med i statistikken på linje med de tilfælde, hvor pårørende klager over plejen på bestemte plejehjem. Selv om der er tale om to vidt forskellige problemstillinger. Det er den sidste kategori, som resten af dette indlæg primært handler om.

Spørgsmålet er jo, om det ikke er på tide at tænke helt nye tanker og pege på nye veje i ældreplejen. Om den eksisterende pleje er tidssvarende i den forstand, at udbud og efterspørgsel harmonerer med hinanden. Og om alle kategorier af ældre i fremtiden kan rummes under den samme offentligt finansierede hat. Plejehjemsbeboere og deres pårørende ændrer i disse og ikke mindst i de kommende år i væsentlig grad karakteristika. Hvor de hidtil i det store og hele har været anonyme befolkningsgrupper uden lydelig stemme i det offentlige rum, vil mange af dem inden længe bastant komme og konstant være på banen. Kald dem 68'ere eller noget andet. Det behøver ikke absolut være nogen, der den gang stod på barrikaderne. I al almindelighed er der tale om en generation, der er vant til at blive hørt og få sin vilje. Den er højtråbende, og den er bedre end tidligere generationer til at formulere sig – såvel mundtligt som skriftligt. Og – ikke mindst har den gode private pensionsordninger i ryggen – med et stort og livsvarigt afkast. Derfor bliver denne generation også gode skatteydere – hvilket ofte glemmes. Givet er det også, at den vil generere plejekrævende ældre og pårørende, der vil kræve en differentieret og ikke mindst en mere personlig pleje. Samtidig med at ældresektorens andel af samfundskagen i bedste fald vil stagnere. Sandsynligvis snarere falde.

Fremtiden kunne derfor nemt komme til at se sådan ud: En voldsom stigning i antallet af private plejehjem, hvor klienterne køber sig til den hjælp og de faciliteter, der bliver til rest, når deres pårørende har gjort op med sig selv, hvor meget de selv vil investere i deres kære ældre. En slags frit valg på alle hylder – med hensyn til personlig pleje, underholdning, mad mv. Naturligvis ville det være glædeligt, men næppe realistisk, såfremt det offentlige system var i stand til at indrette sig så fleksibelt og individuelt. På den anden side vil fremtidens skræmmebillede være et system, hvor velhavende og højtråbende pensionister befolker de private luksus-plejehjem, mens de tavse ældre med udelukkende folkepensionen til rådighed henslæber deres sidste år i offentlige plejehjem - eller skal vi igen kalde dem asyler. Det vil slet ikke undre mig, hvis dette skræmmebillede kommer til at præge fremtiden – individualismen, tidsånden og dens jeg-dyrkelse taget i betragtning. Men jeg vil

inderligt håbe, at vore kære politikere og deres enorme djøf-dominerede administrationer viste mands-/ kvindehjerte og ikke mindst fantasi, så det offentlige plejesystem kunne indrettes så fleksibelt, at det var i stand til at imødekomme tidens og fremtidens differentierede krav og behov.

Lagt på www.180grader.dk 15.07.2010

Bragt i Jyllandsposten 16.07.2010